

Provincie Overijssel
Eenheid Publieke Dienstverlening
Team Handhaving
Postbus 10078
8000 GB ZWOLLE

Provincie Overijssel

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 088 11 88 671
overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Inlichtingen bij

██████████
██████████
██████████@overijssel.nl
Zaaknummer 6082676

Datum	Kenmerk	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
16.02.2021	2020/0342593	3		

Onderwerp: Opdracht Wet natuurbescherming voor bestrijding invasieve exoten

Besluit

Opdracht aan groep personen

Wij geven een opdracht Wet natuurbescherming (Wnb) aan een geselecteerde groep personen (zie bijlage II) voor het beperken van de omvang van invasieve exoten genoemd in tabel 1 (zie blz. 2) in Overijssel met het geweer.¹ De personen in bijlage II zijn geselecteerd op de volgende criteria:

- de persoon is jachtaktehouder en Buitengewoon Opsporingsambtenaar (BOA);
- de persoon is in professioneel dienstverband;²
- de persoon heeft ervaring met schieten van grof wild;
- de persoon is een 'gekwalificeerd persoon'³ (opgeleid in het herkennen van diersoorten).

De geselecteerde personen (bijlage II) krijgen voor het uitvoeren van deze opdracht (het naspeuren en doden van exoten), toegang tot gronden van derden zonder dat de toestemming van de grondgebruiker en/of grondeigenaar voor het betreden van hun gronden nodig is. Hierbij hebben de geselecteerde personen toegang tot alle gronden binnen het grondgebied van de provincie Overijssel, zo nodig met behulp van de sterke arm.⁴

De geselecteerde personen (bijlage II) kunnen bij het bestrijden van invasieve exoten genoemd in tabel 1 in heel Overijssel gebruikmaken van:⁵

- het geweer in de dagperiode; en,

wij geven ook ontheffing om het geweer te gebruiken op gronden niet zijnde een jachtveld.⁶ Wij geven ook ontheffing om het geweer te gebruiken binnen de bebouwde kom of op terreinen als bedoeld in

¹ Op grond van artikel 3.18 eerste lid Wnb in samenwerking met artikel 3.18 vierde lid Wnb, en artikel 3.19 tweede lid Wnb.

² Het betreft BOA's in domein II (bezighouden houden met natuur en milieu), belast met de handhaving van de Wnb, en in actieve loondienst hiervoor bij een werkgever.

³ Een persoon met een jachtakte.

⁴ Op grond van artikel 3.18 tweede lid sub a Wnb.

⁵ Op grond van artikel 3.25 eerste lid Wnb: voor het aanwijzen van middelen die voor het vangen en doden van de aldaar bedoelde vogels en dieren mogen worden gebruikt.

⁶ Op grond van artikel 3.26 derde lid Wnb jo. artikel 3.26 eerste lid sub b

artikel 3.21, derde lid, van de wet.⁷ Wij verlenen ontheffing aan de geselecteerde personen (bijlage II) om bij het bestrijden van invasieve exoten genoemd in tabel 1 in heel Overijssel gebruik te maken van:^{8 9}

- het geweer met een kunstmatige lichtbron, een voorziening om de prooi te verlichten, een vizier met beeldomzetter, een elektronische beeldversterker of enig ander instrument om in de nacht te schieten,¹⁰ tussen zonsondergang en zonsopkomst;¹¹
- het geweer met een geluiddemper;¹²
- het geweer op gronden niet zijnde een jachtveld¹³ en het geweer binnen de bebouwde kom of op terreinen als bedoeld in artikel 3.21, derde lid, van de wet.¹⁴
- honden, niet zijnde lange honden;
- kastvallen;
- vangkooien;
- het vangen of doden met gebruikmaking van een middel waarmee lokgeluiden kunnen worden gemaakt;
- het vangen of doden met gebruikmaking van lokvoer;

De geselecteerde personen (bijlage II) mogen ook op zon- en feestdagen mag van deze opdracht gebruik worden gemaakt.

Tabel 1.
Zoogdieren
Indische mangoeste (<i>Herpestes javanicus</i>)
Rode neusbeer (<i>Nasua nasua</i>)
Wasbeer (<i>Procyon lotor</i>)
Wasbeerhond (<i>Nyctereutes procyonoides</i>)
Amerikaanse nerts (<i>Neovison vison</i>)
Amerikaanse voseekhoorn (<i>Sciurus niger</i>)
Grijze eekhoorn (<i>Sciurus carolinensis</i>)
Amerikaanse rode eekhoorn (<i>Tamiascurius hudsonicus</i>)
Pallas eekhoorn (<i>Callosciurus erythraeus</i>)
Siberische grondeekhoorn (<i>Tamias sibiricus</i>)
Muntjak (<i>Muntiacus reevesi</i>)
Sikahert (<i>Cervus nippon</i>)
Vogels
Heilige ibis (<i>Threskiornis aethiopicus</i>)
Nijlgans (<i>Alopochen aegyptiacus</i>)
Rosse stekelstaart (<i>Oxyura jamaicensis</i>)
Huiskraai (<i>Corvus splendens</i>)
Treurmaina (<i>Acridotheres tristis</i>)

⁷ Wij verlenen ontheffing op grond van artikel 3.26 lid 3 van de Wnb de verbodsbepalingen in artikel 3.26 lid 2 sub a. van de Wnb, in samenhang met het Besluit natuurbescherming artikel 3.16 lid 1 sub b

⁸ Artikel 3.25 eerste lid van de Wnb.

⁹ Op basis van art. 3.25, vierde lid onderdeel a. Wnb in samenwerking met artikel 3.24 tweede lid Wnb, en Besluit natuurbescherming artikel 3.10.

¹⁰ Wij verlenen ontheffing op grond van artikel 3.26 lid 3 van de Wnb de verbodsbepalingen in artikel 3.26 lid 2 sub a. van de Wnb, in samenhang met het Besluit natuurbescherming artikel 3.13 lid 4.

¹¹ Wij verlenen ontheffing op grond van artikel 3.26 lid 3 van de Wnb de verbodsbepalingen in artikel 3.26 lid 2 van de Wnb, in samenhang met het Besluit natuurbescherming artikel 3.16 lid 1 sub a

¹² Wij verlenen ontheffing op grond van artikel 3.26 lid 3 van de Wnb de verbodsbepalingen in artikel 3.26 lid 2 sub a. van de Wnb, in samenhang met het Besluit natuurbescherming artikel 3.13 lid 4

¹³ Op grond van artikel 3.26 derde lid Wnb jo. artikel 3.26 eerste lid sub b

¹⁴ Wij verlenen ontheffing op grond van artikel 3.26 lid 3 van de Wnb de verbodsbepalingen in artikel 3.26 lid 2 sub a. van de Wnb, in samenhang met het Besluit natuurbescherming artikel 3.16 lid 1 sub b

Opdracht aan FBE voor nijlganzen

Wij geven een *opdracht* Wet natuurbescherming (Wnb) aan de Faunabeheereenheid Overijssel voor het beperken van de omvang van nijlganzen (*Alopochen aegyptiacus*) met behulp van het geweer op gronden gelegen binnen de Wildbeheereenheden op het werkgebied van de Faunabeheereenheid in Overijssel.^{15 16} Wij verlenen *onthefing* voor de beheermaatregel afschot van een uur voor zonsopgang tot een uur na zonsondergang.¹⁷

Zodra deze opdracht in werking treedt, vervangt die voor wat betreft de Nijlganzen de aanwijzing voor de bestrijding van de Nijlgans van: 1 november 2010 (2010/018911), 4 maart 2010 (2010/0040159), 13 mei 2011 (2011/0095056), 1 maart 2011 (2011/0040998), 12 januari 2012 (2012/0011975).

Op moment dat deze opdracht onherroepelijk is geworden, vervalt de aanwijzing voor de bestrijding van de Nijlgans van: 1 november 2010 (2010/018911), 4 maart 2010 (2010/0040159), 13 mei 2011 (2011/0095056), 1 maart 2011 (2011/0040998), 12 januari 2012 (2012/0011975).

Overig

De belangen van de opdracht zijn:¹⁸

- ter bescherming van flora en fauna, of in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna en van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren, of ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden en wateren en andere vormen van eigendom.

Wij bepalen dat het vervoer, bezit en handel van de gedode invasieve exoten die met behulp van deze opdracht bemachtigd zijn, toegestaan is. Het is ook toegestaan om bemachtigde dieren of delen daarvan in het veld te deponeren.

Wij verlenen deze opdracht en ontheffing jaarrond en voor onbepaalde tijd.

De motivering voor ons besluit is in bijlage I (overwegingen) weergegeven.

Voorschriften

Aangewezen BOA's

1. Deze opdracht en ontheffing kan alleen gebruikt worden door de personen die in bijlage II van dit besluit genoemd worden (met uitzondering van de opdracht voor het beperken van de omvang van de nijlganzen met het geweer);
2. Wij kunnen te allen tijde de lijst met personen in bijlage II wijzigen;
3. Er kan slechts gebruik gemaakt worden van deze opdracht/ontheffing nadat de coördinator (genoemd in bijlage II), hiervoor opdracht heeft gegeven aan een van de overige uitvoerders (genoemd in bijlage II);
4. De feitelijke gebruiker van deze opdracht/ontheffing dient een (digitaal) kopie van deze opdracht en de jachtakte bij zich te hebben;
5. Binnen 12 uur na gebruik van de opdracht/ontheffing dient bij *de coördinator* of *vervangend coördinator* van provincie Overijssel (zie bijlage II) te worden aangegeven wie waar en wanneer

¹⁵ Op grond van artikel 3.18 eerste lid Wnb in samenwerking met artikel 3.18 lid 4 Wnb, en artikel 3.19 tweede lid Wnb.

¹⁶ Op grond van artikel 3.25 eerste lid Wnb: voor het aanwijzen van middelen die voor het vangen en doden van de aldaar bedoelde vogels en dieren mogen worden gebruikt.

¹⁷ Op basis van art. 3.26 lid 3 van de Wnb, de verbodsbepalingen in artikel 3.26 lid 2 sub a. van de Wnb, in samenhang met het Besluit natuurbescherming artikel 3.16 lid 1 sub a

¹⁸ Op grond van artikel 3.18 eerste lid in samenwerking met artikel 3.17 eerste lid onderdelen a, b en c.

welke exoot heeft gedood en op grond van dit besluit;

6. Het Sikahert mag alleen geschoten worden met geweren met ten minste één getrokken loop en kogelpatronen van een kaliber van ten minste 6,5 millimeter voor getrokken loop waarvan de trefenergie ten minste 2.200 Joule op 100 meter afstand van de loopmond bedraagt.¹⁹
7. Het Muntjak mag alleen geschoten worden met geweren met ten minste één getrokken loop en kogelpatronen voor getrokken loop waarvan de trefenergie ten minste 980 Joule op 100 meter afstand van de loopmond bedraagt.²⁰
8. De Wasbeer en Wasbeerhond mogen enkel gedurende de dagperiode geschoten worden. In de nachtperiode mogen Wasbeer en Wasbeerhond enkel levend gevangen worden met behulp van een vangkooi.
9. De aangewezen BOA controleert inloopvallen voor zoogdieren zonder valalarm regelmatig (minimaal 1 maal per dag).
10. De aangewezen BOA voorziet inloopvallen voor zoogdieren van geschikt voer en water. Indien nodig vult u deze aan c.q. vervangt u deze voor vers voer/water tijdens de controleronden.
11. De aangewezen BOA plaatst de inloopvallen uit de zon en zodanig dat instroom van (regen-)water niet mogelijk is.
12. Aan inloopvallen worden de volgende eisen gesteld:
 - a. De vangkooi/kastval mag niet geheel of gedeeltelijk van flexibele netten gemaakt zijn;
 - b. Toegestane afmetingen wasbeer- en marterhondvangkooi: maximaal 50 cm x 50 cm x 100 cm en een minimale gaaswijdte van 50 mm;
 - c. Toegestane afmetingen muntjakvangkooi: maximaal 110 cm x 90 cm x 200 cm;
 - d. Toegestane maaswijdte nertsenvangkooi/-kastval: minimaal 15 mm.
13. De aangewezen BOA doodt de gevangen exoten op een zo snel mogelijke manier, zonder onnodig lijden met behulp van de aangewezen middelen. Tevens worden de bijvangst onmiddellijk vrij gelaten.

Faunabeheereenheid

14. Stichting Faunabeheereenheid Overijssel (FBE) krijgt opdracht voor het beperken van de omvang van de nijlganzen met het geweer.
15. Stichting Faunabeheereenheid Overijssel (FBE) is als opdrachthouder verantwoordelijk voor het gebruik van de opdracht en de naleving van de voorschriften waaronder zij is verleend. De verantwoordelijkheid van de FBE laat onverlet dat de opdrachtgebruiker strafrechtelijk kan worden vervolgd bij overtreding van deze ontheffing.
16. De FBE machtigt schriftelijk, via de WBE, de jachthouder (Als bedoeld in art 3.23 lid 1 Wnb, of op basis van een faunabeheercontract van Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten of Landschap Overijssel) tot gebruik van de opdracht. De WBE handelt in deze op gezag van de FBE.
17. De WBE kan schriftelijk de gemachtigde jachthouder toestemming geven zijn machtiging door te machtigen aan jachtaktehouders, deze handelen dan op gezag van de gemachtigde jachthouder.
18. De feitelijke gebruiker van de opdracht dient een kopie van de machtiging van de FBE en/of WBE, een (digitaal) kopie van de door de FBE gewaarmerkte voorschriften van de opdracht, en de jachtakte bij zich te hebben.

¹⁹ Artikel 3.13 Bnb in samenwerking met artikel 3.15 lid 1b Bnb

²⁰ Artikel 3.13 Bnb in samenwerking met artikel 3.15 lid 1a Bnb

Rapportageverplichtingen

19. Binnen 24 uur na gebruik van de opdracht/ontheffing moet het gebruik van de opdracht/ontheffing worden gerapporteerd in het Faunaregistratiesysteem (FRS);
20. Binnen 24 uur na gebruik van de opdracht/ontheffing moeten in het FRS de volgende zaken geregistreerd worden:
- a. hoeveel exoten van welke soort er geschoten zijn;
 - b. hoeveel (niet geschoten) exoten zoals genoemd in tabel 1. er tijdens het gebruik van de opdracht/ontheffing geteld werden.
 - c. hoeveel en van welke soort er bijvangst in de inloopvallen zaten.
21. De Faunabeheereenheid in samenwerking met de *coördinator* van de geselecteerde groep BOA's (bijlage II) dient ervoor zorg te dragen dat jaarlijks (uiterlijk 1 februari) verslag van hetgeen met behulp van deze opdracht/ontheffing is gedood (aantal, locaties en data) wordt gedaan aan ons college.

Tot slot

Heeft u nog vragen naar aanleiding van deze beslissing, dan kunt u bellen met de heer [REDACTED] op telefoonnummer [REDACTED].

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

Bijlagen:

Bijlage I	Overwegingen bij het besluit
Bijlage II	Geselecteerde groep personen voor het beperken van de omvang van de populatie exoten in Overijssel
Bijlage III	Zoogdieren en Vogels op bijlage 10 Rnb van de Unielijst

Afschriften

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- alle gemeenten in Overijssel;
- de Faunabeheereenheid Overijssel;
- de Faunabescherming;
- de Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging;
- de NOJG;
- BIJ-12, Faunafonds in Utrecht;
- de politie 'Eenheid Oost-Nederland'.

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat in de kantlijn van onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, Team Juridische zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.
3. Met een faxbericht. Het faxnummer van het team Juridische Zaken is: 038 - 425 48 02.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

Overwegingen bij het besluit

Bijlage I

Deze opdracht/ontheffing bestaat uit het besluit, de voorschriften en de overwegingen. In deze bijlage zijn de overwegingen opgenomen. Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

De overwegingen zijn als volgt opgebouwd:

A WEERGAVE VAN DE FEITEN

A1 Opdracht

- A1.1 Omschrijving handeling
- A1.2 Andere getroffen preventieve maatregelen
- A1.3 Gegevens over (dreigende) schade
- A1.4 Wettelijk belang van de handeling
- A1.5 Opdracht
- A1.6 Periode
- A1.7 Onderliggende documenten

A2 Bevoegdheid

- A2.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

A3 Procedure

A4 Toetsingskader

- A4.1 Wettelijke regels
- A4.2 Provinciaal beleid

B TOETSING

B1 Inhoudelijke beoordeling

- B1.1 Uitgangspunten opdracht/ontheffing
- B1.2 Toetsing (dreigende) schade
- B1.3 Toetsing treffen van preventieve maatregelen
- B1.4 Toetsing gunstige staat van instandhouding
- B1.5 Toetsing provinciaal beleid
- B1.6 Toetsing gebruikte middelen, installaties en methoden, en tijd en plaats
- B1.7 Eindconclusie toetsing
- B1.8 Zorgplicht blijft altijd gelden

C SLOTCONCLUSIE

A WEERGAVE VAN DE FEITEN

A1 Opdracht

Europese verordening, Regeling natuurbescherming en provinciaal beleid

Sinds 1 januari 2015 is de Verordening 1143/2014 van de Europese Unie van kracht.²¹ Deze verplicht lidstaten uitroeiings- en beheersmaatregelen te nemen ten aanzien van uitheemse invasieve soorten die staan vermeld op de zogenaamde Unielijst.^{22 23 24} Deze Unielijst is op 3 augustus 2016 van kracht geworden. (In bijlage III van deze opdracht staat de lijst van zoogdieren en vogels die op dit moment op de Unielijst staan).²⁵ Deze invasieve exoten kunnen ernstige negatieve gevolgen hebben voor de biodiversiteit en aanverwante ecosysteemdiensten, en kunnen ook andere economische en sociale gevolgen hebben.²⁶

De Unielijst is een dynamische lijst. Aan de lijst kunnen nieuwe soorten worden toegevoegd en er kunnen ook soorten vanaf worden gehaald als EU-regulering geen voordelen meer biedt.

wij zijn sinds 1 januari 2018 belast met het ontwikkelen van beleid en het nemen van maatregelen ten aanzien van de aangewezen invasieve exoten. De maatregelen die genomen moeten worden, kunnen vastgelegd worden in een opdracht en ontheffing door ons. De invasieve exoten zijn bij ministeriële regeling aangewezen (vastgelegd in bijlage 10 van de Regeling natuurbescherming).

Provinciaal besluit en plan van aanpak

Op 24 november 2020 hebben wij de 'provinciale aanpak invasieve exoten' vastgesteld. Dit rapport heeft de titel 'Aanpak Invasieve exoten Overijssel'.²⁷

Ook stemden wij in met het uitwerken van een opdracht voor de bestrijding van een vastgesteld aantal soorten invasieve exoten op basis van het rapport 'Aanpak Invasieve exoten Overijssel'.²⁸

Wij geven in de 'Aanpak invasieve exoten Overijssel' aan dat een opdracht aan de Faunabeheereenheid en speciaal daarvoor aangewezen BOA's (interventieteam) verstrekt wordt. In de 'Aanpak invasieve exoten Overijssel' is aangegeven welke invasieve exoten (zoogdieren en vogels) er bestreden dienen te worden.²⁹ In de opdracht aan het interventieteam kan worden bepaald dat de uitvoerders toegang hebben tot gronden van derden, zo nodig met behulp van de sterke arm, conform de Wet natuurbescherming.³⁰

Unielijstsoorten en overige soorten

De schade die invasieve exoten veroorzaken, is een Europees probleem. Om dit probleem zo effectief mogelijk aan te pakken is een Europese verordening ontwikkeld. Hierin staan een aantal ge- en verboden om schade in de Europese Unie zoveel mogelijk te voorkomen. Onderdeel van de verordening is de Unielijst.³¹ Hierop staan soorten die al in delen van de Europese Unie voorkomen en schade toebrengen of dit in de toekomst waarschijnlijk gaan doen. In de verordening is een onderscheid in beheer gemaakt van de 'wijdverspreide invasieve uitheemse soorten' waarvan de populatie uitgeroeid of beheerst dienen te worden (artikel 19) en de 'nieuwe invasieve uitheemse soorten' die snel uitgeroeid dienen te worden (artikel 17).³²

²¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R1143&from=SK>

²² Besluit natuurbescherming artikel 3.32 lid 1

²³ <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten>

²⁴ https://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/list/index_en.htm

²⁵ Officiële bekendmaking van soorten op de Unielijst op: 3 augustus 2016, 2 augustus 2017, 15 augustus 2019.

²⁶ Verordening (EU) nr. 1143/2014 van het Europees Parlement en de Raad, van 22 oktober 2014, lid 1

²⁷ Ons kenmerk: 2020/0314606

²⁸ De 'Aanpak invasieve exoten Overijssel' geeft richting aan het provinciale beleid. We scheppen duidelijkheid over de uitgangspunten, strategie, te bestrijden soorten, prioritering in aanpak, verantwoordelijkheden, taken en het financiële kader.

²⁹ 'Aanpak invasieve exoten Overijssel' (blz. 9 en bijlage 5 op blz. 33)

³⁰ 'Aanpak invasieve exoten Overijssel' (blz. 19)

³¹ <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten>

³² *Onderbouwing strategie Unielijstsoorten*, versie 1.0, september 2016 NVWA (blz. 10)

Het provinciaal beleid zoals geformuleerd in de 'Aanpak invasieve exoten Overijssel' over de invasieve exoten is op te delen in drie strategieën: ³³

- A. preventie; gericht op het voorkomen van vestiging van exoten of van levenskrachtige populaties hiervan;
- B. eliminatie; gericht op het snel uitroeien van nieuw gevestigde exoten of gevestigde soorten waarbij eliminatie nog een haalbare optie is (artikel 17-soorten);
- C. beheersing; gericht op het uitroeien, indammen of beheersen van populaties van exoten die zich al in Nederland gevestigd hebben en nog beperkt (artikel 19a-soorten) of reeds wijd verbreid zijn (artikel 19b-soorten).

Er wordt daarmee een duidelijk onderscheid gemaakt tussen nog niet gevestigde invasieve exoten (art. 17-soorten) en al gevestigde exoten (art. 19a en 19b-soorten).³⁴

Overige invasieve exoten die (nog) niet in de regeling zijn opgenomen kunnen eveneens voor problemen zorgen. In de 'Aanpak invasieve exoten Overijssel' heeft de provincie een afweging gemaakt of bestrijding nodig is of wellicht niet nodig is.

A1.1 Omschrijving handeling

Op 24 november 2020 hebben wij ingestemd met het voorstel tot opstellen van een opdracht voor bestrijden van invasieve exoten.³⁵ Het betreft dan een opdracht op grond van artikel 3.18 in samenhang met artikel 3.19 van de Wet natuurbescherming (Wnb).

In de 'Aanpak Invasieve exoten Overijssel'³⁶ staat in bijlage 5 een overzicht van invasieve exoten (zoogdieren en vogels) die bestreden moet worden door het specialistische interventieteam (aangewezen BOA's: zie bijlage II bij deze opdracht) en door jachtaktehouders van alle WBE's in Overijssel die daarvoor gemachtigd worden door de Faunabeheereenheid Overijssel. De soorten en aangewezen bestrijders staan opgesomd in de onderstaande tabel 1.

Zoogdieren	Bestrijder: Aangewezen BOA's	Bestrijder: Fauna- beheer eenheid (jagers)³⁷
Indische mangoeste (<i>Herpestes javanicus</i>)	X	
Rode neusbeer (<i>Nasua nasua</i>)	X	
Wasbeer (<i>Procyon lotor</i>)	X	
Wasbeerhond (<i>Nyctereutes procyonoides</i>)	X	
Amerikaanse nerts (<i>Neovison vison</i>)	X	
Amerikaanse voseekhoorn (<i>Sciurus niger</i>)	X	
Grijze eekhoorn (<i>Sciurus carolinensis</i>)	X	
Amerikaanse rode eekhoorn (<i>Tamiasciurus hudsonicus</i>)	X	
Pallas' eekhoorn (<i>Callosciurus erythraeus</i>)	X	
Siberische grondeekhoorn (<i>Tamias sibiricus</i>)	X	
Muntjak (<i>Muntiacus reevesi</i>)	X	
Sikahert (<i>Cervus nippon</i>)	X	
Vogels	Bestrijder:	Bestrijder:

³³ 'Aanpak invasieve exoten Overijssel' (blz. 4)

³⁴ Zoogdieren en vogels die onder artikel 17 en 19 vallen zijn in Bijlage 1 van de 'Aanpak invasieve exoten Overijssel' opgesomd (blz. 26 en 27). In Bijlage 2 van de 'Aanpak invasieve exoten Overijssel' (blz. 29) staan de 'overige soorten' die in Overijssel voorkomen maar (nog) niet op de Unielijst staan.

³⁵ Besluitenlijst Vergadering Gedeputeerde Staten van Overijssel op 24 november 2020

³⁶ 'Aanpak invasieve exoten Overijssel', bijlage 5. Ons kenmerk: 2020/0314606

³⁷ Voor alle soorten ook die niet actief door de FBE bestreden worden geldt een monitoringstaak voor Faunabeheereenheid. Dit houdt in dat waarnemingen aan de provincie doorgeven dienen te worden.

	Aangewezen BOA's	Fauna-beheer eenheid (jagers) ³⁸
Heilige ibis (<i>Threskiornis aethiopicus</i>)	X	
Nijlgans (<i>Alopochen aegyptiacus</i>)	X	X
Rosse stekelstaart (<i>Oxyura jamaicensis</i>)	X	
Huiskraai (<i>Corvus splendens</i>)	X	
Treurmaina (<i>Acridotheres tristis</i>)	X	

De bestrijdingsmethoden waarvoor een opdracht gegeven wordt zijn:³⁹

- afschot met het geweer;
- afschot met het geweer met een voorziening waarmee in het donker geschoten kan worden;
- afschot met het geweer met een geluiddemper;

Indien in de nachtperiode geschoten moet worden dient er een hulpmiddel op het geweer te zitten die het schieten in de nacht wel mogelijk maakt. Voorbeelden van deze hulpmiddel staan in de wet opgesomd: een kunstmatige lichtbron, een voorziening om de prooi te verlichten, een vizier met beeldomzetter, een elektronische beeldversterker of enig ander instrument om in de nacht te schieten.⁴⁰

Vanwege de nachtelijke leefwijze van verschillende exoten (Sikahert en Muntjak) is het noodzakelijk om ook in de schemer en nachtelijke uren te kunnen schieten. Daarmee kan effectief bestreden worden. Indien het te donker is en de jager een dier niet goed onder schot kan krijgen, dient er een hulpmiddel op het geweer te zitten die het schieten in de nacht wel mogelijk maakt. Voorbeelden van deze hulpmiddel staan in de wet opgesomd: een kunstmatige lichtbron, een voorziening om de prooi te verlichten, een vizier met beeldomzetter, een elektronische beeldversterker of enig ander instrument om in de nacht te schieten.⁴¹

Om de overlast door een geweerschot in de dag- of nachtperiode voor mensen en dieren te verminderen is het gebruik van een geluiddemper noodzakelijk.^{42 43}

Naast het geweer kan het voorkomen dat extra vangmiddelen/methoden noodzakelijk zijn om dier te vangen zoals:

- honden, niet zijnde lange honden;
- kastvallen;
- vangkooien;
- het vangen of doden met gebruikmaking van een middel waarmee lokgeluiden kunnen worden gemaakt;
- het vangen of doden met gebruikmaking van lokvoer

De Europese verordening (1143/2014)⁴⁴ geeft in artikel 17 aan dat er een verplichting tot het uitvoeren van uitroeingsmaatregelen is, die als doel hebben om de populatie van de desbetreffende invasieve exoot volledig en permanent te verwijderen. Ook geeft de verordening in artikel 19 aan dat er beheermaatregelen getroffen dienen te worden, waarmee de gevolgen van de aanwezigheid van deze exoten tot een minimum beperkt worden. Deze beheersmaatregelen zijn gericht op het uitroeien, indammen of beheersen van de populaties van invasieve exoten.

³⁸ Voor alle soorten ook die niet actief door de FBE bestreden worden geldt een monitoringstaak voor Faunabeheereenheid. Dit houdt in dat waarnemingen aan de provincie doorgegeven dienen te worden.

³⁹ 'Aanpak invasieve exoten Overijssel', blz. . Ons kenmerk: 2020/0314606

⁴⁰ Besluit natuurbescherming artikel 3.13 lid 4

⁴¹ Besluit natuurbescherming artikel 3.13 lid 4

⁴² Wij verlenen ontheffing op grond van artikel 3.26 lid 3 van de Wnb de verbodsbepalingen in artikel 3.26 lid 2 sub a. van de Wnb, in samenhang met het Besluit natuurbescherming artikel 3.13 lid 4

⁴³ Naast deze opdracht/ontheffing is voor het gebruik van een geluiddemper ook nog een ontheffing nodig op grond van de Wet wapens en munitie. Daarvoor is het ministerie van Justitie en Veiligheid het bevoegde gezag. (Kamerbrief 12-10-2018, kenmerk: DGAN-DAD / 18252811

⁴⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX%3A32014R1143&from=NL>

Om deze door de Europese verordening verplichte doelstellingen effectief en efficiënt uit te kunnen voeren dienen alle wettelijk toegestane middelen en methoden voor populatiebeheer mogelijk gemaakt te worden.

In ons plan 'Aanpak Invasieve exoten Overijssel' voor de Wasbeer en Wasbeerhond wordt nog aanvullend vermeld dat: *afschot enkel gedurende de dagperiode met een meldingsplicht dient te gebeuren. In de nachtperiode mogen Wasbeer en Wasbeerhond enkel levend gevangen worden met behulp van een vangkooi.*

Het is ook mogelijk dat invasieve exoten zich bevinden op gronden niet zijnde een jachtveld, of binnen de bebouwde kom. En het is mogelijk dat invasieve exoten zich bevinden op gronden van derden die waarvan de grondgebruiker en/of grondeigenaar geen toestemming aan een exoten-bestrijder wil geven om die gronden te betreden.

A1.2 Andere getroffen preventieve maatregelen

De wetgever heeft in artikel 3.18 eerste lid in combinatie met artikel 3.18 vierde lid van de Wet natuurbescherming aangegeven dat wij een opdracht kunnen verlenen van het verbod op het vangen en doden van exoten, zonder dat er een afweging gemaakt hoeft te worden of er een andere bevredigende oplossing dan het doden bestaat.

A1.3 Gegevens over (dreigende) schade

De wetgever heeft in artikel 3.18 eerste lid in combinatie met artikel 3.18 vierde lid van de Wet natuurbescherming aangegeven dat wij een opdracht kunnen verlenen voor het beperken van de populatie van een soort, indien dat nodig is om de onderscheidenlijke redenen, genoemd in artikel 3.17, eerste lid, onderdelen a, b en c van de Wnb.

In het geval van vogels is dat mogelijk vanwege de volgende belangen:

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren, of
4. ter bescherming van flora en fauna;

In geval van zoogdieren is dat mogelijk vanwege de volgende belangen:

1. in het belang van de bescherming van de wilde flora en fauna en van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden en wateren en andere vormen van eigendom;
3. in het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid of om andere dwingende redenen van groot openbaar belang;
4. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, industrieterreinen of begraafplaatsen;
5. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
6. in het algemeen belang.

In bijlage 1 en bijlage 2 van het rapport 'Aanpak Invasieve Exoten provincie Overijssel' zijn de volgende belangen aangegeven die in het geding zijn bij de volgende Invasieve Exoten:

Zoogdieren	Belang
Indische mangoeste (<i>Herpestes javanicus</i>)	-ter bescherming van flora en fauna
Rode neusbeer (<i>Nasua nasua</i>)	-ter bescherming van flora en fauna; -ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden en wateren en andere vormen van eigendom
Wasbeer (<i>Procyon lotor</i>)	-ter bescherming van flora en fauna; -ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden en wateren en andere vormen van eigendom
Wasbeerhond (<i>Nyctereutes procyonoides</i>)	-ter bescherming van flora en fauna
Amerikaanse nerts (<i>Neovison vison</i>)	-ter bescherming van flora en fauna
Amerikaanse voseekhoorn (<i>Sciurus niger</i>)	-ter bescherming van flora en fauna
Grijze eekhoorn (<i>Sciurus carolinensis</i>)	-ter bescherming van flora en fauna
Amerikaanse rode eekhoorn (<i>Tamiasciurus hudsonicus</i>)	-ter bescherming van flora en fauna
Pallas' eekhoorn (<i>Callosciurus erythraeus</i>)	-ter bescherming van flora en fauna; -ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden en wateren en andere vormen van eigendom
Siberische grondeekhoorn (<i>Tamias sibiricus</i>)	-ter bescherming van flora en fauna
Muntjak (<i>Muntiacus reevesi</i>)	-ter bescherming van flora en fauna
Sikahert (<i>Cervus nippon</i>)	-ter bescherming van flora en fauna
Vogels	Belang
Heilige ibis (<i>Threskiornis aethiopicus</i>)	-ter bescherming van flora en fauna
Nijlgans (<i>Alopochen aegyptiacus</i>)	-ter bescherming van flora en fauna; -ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren
Rosse stekelstaart (<i>Oxyura jamaicensis</i>)	-ter bescherming van flora en fauna
Huiskraai (<i>Corvus splendens</i>)	-ter bescherming van flora en fauna
Treurmaina (<i>Acridotheres tristis</i>)	-ter bescherming van flora en fauna

Op de website van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) van het Ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit staat per invasieve exoot een 'factsheet' of een 'risicoanalyse-rapport' waarin de hoeveelheid schade aan biodiversiteit, economie en volksgezondheid wordt vermeld.⁴⁵ In de onderstaande tabel wordt per diersoort vermeld welke risico's ze veroorzaken, waardoor het genoemde belang in het geding kan komen.⁴⁶

Voor de onderbouwing van het belang verwijzen wij naar de 'factsheets':

<https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten>

of de risicoanalyse-rapporten op de website van het NVWA:

(<https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/risicobeoordelingen-soorten>).

Zoogdieren	Risico
Indische mangoeste (<i>Herpestes javanicus</i>)	Schade aan biodiversiteit is aangetoond. De Indische mangoeste is een roofdier dat leeft van de jacht op vele

⁴⁵ <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/risicobeoordelingen-soorten>

⁴⁶ In het document "Onderbouwing strategie Unielijstsoorten" van de NVWA zijn ook risicofactoren benoemd die de invasieve exoten hebben voor de biodiversiteit. Zie: <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/documenten/dier/dieren-in-de-natuur/exoten/publicaties/onderbouwing-strategie-unielijstsoorten>

	<p>diersoorten, met name amfibieën, reptielen en (zee)vogels. Vooral op eilanden is grote schade te verwachten. Wereldwijd zijn diverse diersoorten op eilanden uitgestorven als gevolg van de introductie van de Indische mangoeste. Op Kroatische eilanden waar het dier aanwezig is, is de populatieomvang van diverse inheemse diersoorten nu al drie keer lager dan op eilanden zonder de mangoeste.⁴⁷</p>
Rode neusbeer (<i>Nasua nasua</i>)	<p>Schade aan biodiversiteit is aangetoond. Rode neusberen zijn omnivoren. Hun dieet bestaat uit amfibieën, kevers en fruit. Aan de kust jagen ze ook op broedende zeevogelsoorten. Op Majorca komt de soort vooral voor in Natura 2000-gebieden, waar hij een risico vormt voor het behalen van de natuurdoelstellingen.⁴⁸</p> <p>Ernstige schade aan gewassen en veehouderijen is aannemelijk. Neusberen eten landbouwgewassen en jagen op gehouden kippen en ander gevogelte. Neusberen zijn dragers van diverse ziekteverwekkers en parasieten die voor dier schadelijk zijn, zoals lintwormen, nierwormen en teken.</p>
Wasbeer (<i>Procyon lotor</i>)	<p>Schade aan biodiversiteit is aangetoond. Wasberen zijn alleseters en eten vooral voedsel dat eenvoudig te bemachtigen is. Ze eten bijvoorbeeld eieren, kuikens en volwassen vogels, vooral watervogels. In het oorsprongsgebied heeft de wasbeer een negatief effect op vogelpopulaties.</p> <p>In Europa is er nog geen bewijs gevonden dat wasberen een bedreiging vormen voor de soortenrijkdom of voor de aantallen van andere soorten. Wasberen kunnen wel lokaal effect hebben: vooral voor (ernstig) bedreigde soorten kan predatie incidenteel een rol van betekenis spelen.⁴⁹</p> <p>Ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, en andere vormen van eigendom is aangetoond. Wasberen kunnen behoorlijke schade aanrichten. In stedelijk gebied kunnen ze gebouwen, tuinen, fruitbomen en vuilnisbakken vernielen. Wasberen kunnen huizen binnendringen en schade veroorzaken aan daken. Schade aan de landbouw kan op bedrijfsniveau groot zijn, bijvoorbeeld schade in stallen, viskwekerijen, boomgaarden en aan maïs en groenten.⁵⁰</p>
Wasbeerhond (<i>Nyctereutes procyonoides</i>)	<p>Schade aan biodiversiteit is aangetoond. De wasbeerhond kan snel nieuwe gebieden koloniseren door zijn grote aanpassingsvermogen en een zeer hoge reproductiesnelheid. In geschikte habitats kan de wasbeerhond een dichtheid bereiken die groter is dan vergelijkbare roofdieren (zoals vos en das) gezamenlijk. In wetlands kunnen extreem hoge dichtheden bereikt worden. Wasbeerhonden zijn alleseters en eten vooral voedsel dat eenvoudig te bemachtigen is. Er is vooral een negatief effect op inheemse amfibieën en vogels, maar ook op</p>

⁴⁷ <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten>

⁴⁸ <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten>

⁴⁹ <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten>

⁵⁰ <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten>

	weekdieren, knaagdieren, vogels, insecten en reptielen. Kolonisatie van eilanden heeft geleid tot het lokaal uitsterven van amfibieën. De wasbeerhond kan een negatieve impact hebben op grondbroedende kolonievogels in waterrijke gebieden doordat hij eieren en kuikens eet. ⁵¹
Amerikaanse nerts (Neovison vison)	Schade aan biodiversiteit is aangetoond. Er zijn in andere landen in Europa veranderingen in dichtheden van vogels en knaagdieren beschreven, en vermindering van broedsucces. De nerts kan, doordat het goed kan zwemmen, locaties bereiken die door broedvogels als veilig worden ervaren (zoals eilanden, zeer natte terreinen). ⁵²
Amerikaanse voseekhoorn (Sciurus niger)	Schade aan biodiversiteit is aanneemelijk. Het is waarschijnlijk dat de Amerikaanse voseekhoorn de inheemse rode eekhoorn kan verdringen. Beide soorten leven namelijk in dezelfde leefomgeving en in zijn huidige verspreidingsgebied is de Amerikaanse voseekhoorn dominant over andere soorten. ⁵³
Grijze eekhoorn (Sciurus carolinensis)	Schade aan biodiversiteit is aangetoond. In het buitenland is de schade groot daar waar de grijze eekhoorn is gevestigd: hij verdringt de inheemse rode eekhoorn. Waarschijnlijk speelt daarbij het parapokken-virus een belangrijke rol. De grijze eekhoorn is drager van dit virus zonder er zelf last van te hebben. Voor de rode eekhoorn is dit virus echter dodelijk. In Groot-Brittannië brengt de grijze eekhoorn schade toe aan bomen (beuk, eik, plataan) door het verwijderen van bast. Dit zal bij vestiging in Nederland ook gebeuren in ons land. Bovendien verteren grijze eekhoorns de looizuren uit eikels beter. Daarmee is er voor hen een groter voedselaanbod dan voor de rode eekhoorn. ⁵⁴
Amerikaanse rode eekhoorn (Tamiascurius hudsonicus)	Schade aan biodiversiteit is aanneemelijk. De ecologische schade kan aanzienlijk zijn. Gezien de eigenschappen van deze soort is concurrentie met de inheemse rode eekhoorn mogelijk. In het herkomstgebied wordt regelmatig waargenomen dat de Amerikaanse rode eekhoorn de grijze eekhoorn achterna jaagt. De overlap met het habitat van de inheemse rode eekhoorn is groot. ⁵⁵
Pallas' eekhoorn (Callosciurus erythraeus)	Schade aan biodiversiteit is aangetoond. In Frankrijk is geconstateerd dat daar waar de Pallas eekhoorn zich een aantal jaren heeft gevestigd, de rode eekhoorn verdwijnt. Gezien de ervaringen in Frankrijk mag ook in Nederland verwacht worden dat de Pallas eekhoorn de inheemse rode eekhoorn verdringt. Er kan schade aan bomen en productiebossen ontstaan omdat de pallas' eekhoorn de schors stript. Hierdoor neemt het risico op infecties van schimmel toe. ⁵⁶ Ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, en andere vormen van eigendom is

⁵¹ <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten>

⁵² <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/risicobeoordelingen-soorten>

⁵³ <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten>

⁵⁴ <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten>

⁵⁵ <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/risicobeoordelingen-soorten>

⁵⁶ <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten>

	aangetoond. In Frankrijk is schade vastgesteld aan huizen en telefoonkabels. ⁵⁷
Siberische grondeekhoorn (<i>Tamias sibiricus</i>)	Schade aan biodiversiteit is aannemelijk. In het oorsprongsgebied heeft de Siberische grondeekhoorn een aanzienlijk negatief effect op het broedsucces van de bruine boszanger. In België is er mogelijk een negatief effect op vogels die op de grond broeden. Het is onhelder wat het effect is van de Siberische grondeekhoorn op de inheemse rode eekhoorn. Het is mogelijk dat hij deze rode eekhoorn en de op de grond broedende vogels lokaal kan verdringen, met name in jaren van voedselschaarste. Bewijs hiervoor ontbreekt echter. ⁵⁸
Muntjak (<i>Muntiacus reevesi</i>)	Muntjak veroorzaakt schade aan de verjonging van natuurlijke bossen. In potentie kunnen muntjaks grote schade aanrichten aan bodemflora en fauna in hun leefgebied. Ze eten namelijk bodemflora, en bij te veel muntjaks zal dat de bodemlaag doen uitdunnen, waardoor het habitat van grondbroeders, kleine zoogdieren en ongewervelden zo sterk wordt aangetast dat zij verdwijnen. In Engeland veroorzaakt Muntjak schade aan (zeldzame soorten) bodemflora en aan de habitat van bosvogels zoals de nachtegaal. Muntjak concurreert met het ree om voedsel, reeën nemen lokaal in aantal af. ⁵⁹
Sikahert (<i>Cervus nippon</i>)	Schade aan biodiversiteit is aangetoond. Hybridisatie tussen het Sikahert en het Edelhert is in het wild aangetoond. Verdringing van het Damhert en het Ree door het Sikahert uit leefgebied is aangetoond. Ook verstoort het Sikahert de bronst van het Edelhert. Een hoge dichtheid van sikaherten kan een significant effect hebben op (semi-)natuurlijke habitats. ⁶⁰
Vogels	Belang
Heilige ibis (<i>Threskiornis aethiopicus</i>)	Schade aan biodiversiteit is aangetoond. De Heilige ibis is een omnivoor. Hij eet vooral amfibieën, schaaldieren, kleine knaagdieren, vissen, waterinsecten, insectenlarven en kuikens van andere vogelsoorten. Daardoor kan hij inheemse soorten bedreigen. In Frankrijk is waargenomen dat Heilige ibis de eieren en kuikens eet van een groot aantal vogelsoorten zoals sterns, zilverreigers, eenden, zeevogels en steltlopers. Ook is nestcompetitie mogelijk. Indien hoge aantallen aanwezig zijn, kan eutrofiëring van de wetlands optreden. ⁶¹
Nijlgans (<i>Alopochen aegyptiacus</i>)	Schade aan biodiversiteit is aangetoond. De Nijlgans kruist met diverse andere eenden- en ganzensoorten. De nakomelingen zijn gewoonlijk onvruchtbaar. De vogel vertoont agressief gedrag ten opzichte van andere vogels, waardoor deze verdrongen worden en minder foerageergebied hebben. Dit is met name in de ruiperiode belangrijk omdat de meeste vogels dan niet kunnen vliegen.

⁵⁷ <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten>

⁵⁸ <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten>

⁵⁹ <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten>

⁶⁰ <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/risicobeoordelingen-soorten>

⁶¹ <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten>

	<p>Ze kunnen haviken en buizerds van hun nest verdrijven, waardoor deze opnieuw moeten beginnen, met de kans op mislukken. De Nijlgans neemt ook de nestplaatsen over van watervogels uit het geslacht Tadorna en wilde eenden. Uitwerpselen kunnen terechtkomen in stilstaande wateren. Bij voedselarme wateren leidt dit tot verslechtering van de waterkwaliteit.⁶²</p> <p>Belangrijke schade aan gewassen is aangetoond. Schade aan grasland is een belangrijk negatief effect van de Nijlgans. Door het grazen op weilanden vermindert de productie van gras, zowel door consumptie als door vertrappen.</p> <p>De uitwerpselen bevuilen het gras. In Nederland, het Verenigd Koninkrijk en België is waargenomen dat de vogel in de winter ook foerageert op graanakkers.⁶³</p>
Rosse stekelstaart (<i>Oxyura jamaicensis</i>)	<p>Schade aan biodiversiteit is aangetoond. De rosse stekelstaart is genetisch verwant aan de wereldwijd bedreigde witkopeend. Deze komt in Spanje voor. De rosse stekelstaart kan kruisen met de witkopeend waardoor bij aanwezigheid van beide soorten in hetzelfde gebied, de witkopeend zal verdwijnen. Hierdoor is de rosse stekelstaart de grootste bedreiging van het voortbestaan van de witkopeend.⁶⁴</p>
Huiskraai (<i>Corvus splendens</i>)	<p>Schade aan biodiversiteit is aangetoond. In gebieden waar grote aantallen huiskraaien voorkomen, ontstaat predatie van vogels en andere kleine dieren, evenals verjaging van vogels. De huiskraai is een sterke concurrent van andere urbane vogels om voedsel en nestgelegenheid. Huiskraaien vertonen dominant groepsgegedrag.⁶⁵</p>
Treurmaina (<i>Acridotheres tristis</i>)	<p>Schade aan biodiversiteit is aangetoond. In de landen buiten de EU waar de vogel zich gevestigd heeft, is de impact op de biodiversiteit groot; er is met name een negatief effect op andere vogelsoorten door predatie van eieren en nestjongen, door competitie om onder andere voedsel en nestgelegenheid en door overdracht van parasieten en ziekten. Er zijn echter weinig kwantitatieve studies naar de effecten gedaan, de meeste informatie over effecten is anekdotisch. In stedelijke gebieden is de impact op inheemse vogels gering.</p> <p>Er zijn weinig gegevens over de impact in EU-landen, maar de verwachting is dat vergelijkbare effecten ook in Europa kunnen optreden.⁶⁶</p>

⁶² <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten>

⁶³ <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten>

⁶⁴ <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten>

⁶⁵ <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten>

⁶⁶ <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten>

A1.4 Wettelijk belang van de handeling

Artikel 3.19 tweede lid Wnb geeft aan dat wij er zorg voor moeten dragen dat in onze provincie het aantal van de invasieve exoten, bedoeld in artikel 3.19 eerste lid Wnb, zoveel mogelijk wordt teruggebracht. De Wnb geeft de mogelijkheid om de omvang van populaties van exoten te beperken in artikel 3.18 eerste lid in samenwerking met artikel 3.18 vierde lid Wnb: aan faunabeheereenheden en aan personen een opdracht verstrekt kan worden om de omvang van populaties van exoten te beperken.

Wij kunnen opdracht verlenen aan faunabeheereenheden en aan personen om de populatie exoten te beperken volgens artikel 3.18 vierde lid Wnb in samenwerking met artikel 3.18 eerste lid Wnb, en in samenwerking met artikel 3.17 eerste lid onderdelen a, b en c Wnb indien belangen in het geding zijn. Een opdracht uitsluitend verleend, indien:

In geval van vogels:

- 1°. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- 2°. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- 3°. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren, of
- 4°. ter bescherming van flora en fauna;

In het geval van zoogdieren:

- 1°. in het belang van de bescherming van de wilde flora en fauna en van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- 2°. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden en wateren en andere vormen van eigendom, of
- 3°. in het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid of om andere dwingende redenen van groot openbaar belang, of
- 4°. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, industrieterreinen of begraafplaatsen,
- 5°. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren, en
- 6°. in het algemeen belang.

A1.5 Opdracht

De opdracht maakt het mogelijk voor een door ons geselecteerd aantal personen en faunabeheereenheid (voor wat betreft de nijlganzen) om exoten opzettelijk te doden.⁶⁷ Het geweer mag gebruikt worden bij het doden van exoten met behulp van de opdracht.⁶⁸

Geselecteerde BOA's

De geselecteerde personen in bijlage II van dit besluit mogen ook met ontheffing in de nachtperiode schieten met behulp van het geweer met een instrument⁶⁹ erop om in de nacht te schieten^{70 71} in geheel Overijssel. Wij geven geselecteerde personen in bijlage II van dit besluit ontheffing om met een geluiddemper op het geweer te schieten.⁷² Wij geven de geselecteerde personen in bijlage II van dit besluit ook ontheffing om het geweer te gebruiken op gronden niet zijnde een jachtveld.⁷³ Wij geven de geselecteerde personen in bijlage II van dit besluit ook ontheffing om het geweer te gebruiken binnen de bebouwde kom of op terreinen als bedoeld in artikel 3.21, derde lid, van de wet.⁷⁴

⁶⁷ Artikel 3.18 eerste lid in samenwerking met artikel 3.18 vierde lid.

⁶⁸ Artikel 3.26 eerste lid sub d3° en d4° Wnb.

⁶⁹ Wij verlenen ontheffing op grond van artikel 3.26 lid 3 van de Wnb de verbodsbepalingen in artikel 3.26 lid 2 sub a. en sub c. van de Wnb, in samenhang met het Besluit natuurbescherming artikel 3.13 lid 4

⁷⁰ Art. 3.25, eerste lid

⁷¹ Wnb Art. 3.26, tweede lid sub a jo. Bnb art. 3.16 lid 1 sub a

⁷² Wij verlenen ontheffing op grond van artikel 3.26 lid 3 van de Wnb de verbodsbepalingen in artikel 3.26 lid 2 sub a. en sub c. van de Wnb, in samenhang met het Bnb artikel 3.13 lid 4

⁷³ Op grond van artikel 3.26 derde lid Wnb jo. artikel 3.26 eerste lid sub b

⁷⁴ Wij verlenen ontheffing op grond van artikel 3.26 lid 3 van de Wnb de verbodsbepalingen in artikel 3.26 lid 2 sub a. van de Wnb, in samenhang met het Bnb artikel 3.16 lid 1 sub b

Als middelen en methoden voor het vangen en doden van vogels (exoten) die geselecteerde personen in bijlage II van dit besluit mogen gebruiken vallen:⁷⁵

- geweren;
- honden, niet zijnde lange honden;
- kastvallen;
- vangkooien;
- het vangen of doden met gebruikmaking van een middel waarmee lokgeluiden kunnen worden gemaakt;
- het vangen of doden met gebruikmaking van lokvoer.

Deze opdracht staat toe dat de geselecteerde personen in bijlage II van dit besluit de volgende middelen buiten gebouwen onder zich mag hebben,⁷⁶ en mag gebruiken om exoten te bestrijden:⁷⁷

- vallen;
- vangkooien;

De faunabeheereenheid

De opdracht maakt het mogelijk voor de Faunabeheereenheid Overijssel om de Nijlgans met het geweer te doden op gronden gelegen binnen de provincie Overijssel.⁷⁸

A1.6 Periode

De opdracht geldt jaarrond voor onbepaalde tijd.

A1.7 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag is het volgende document van belang:

- *Aanpak Invasieve exoten Overijssel*, Projectgroep Invasieve Exoten, november 2020, kenmerk: 2020/0314606

A2 Bevoegdheid

A2.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De handeling vindt plaats op het grondgebied van Overijssel. De handeling valt niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming.⁷⁹ In dat geval zijn wij bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

A3 Procedure

De procedure voor het verlenen van de opdracht is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

A4 Toetsingskader

Een opdracht kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

A4.1 Wettelijke regels

Een opdracht wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2, 3.3 en 3.4 van de *Wet natuurbescherming*. Ook het *Besluit natuurbescherming*⁸⁰ en (soms) de *Regeling natuurbescherming*⁸¹ zijn voor de toetsing relevant.

⁷⁵ Artikel 3.9 lid 1 Bnb in samenwerking met artikel 3.25, eerste lid, van de Wnb.

⁷⁶ Op basis van Wet natuurbescherming, art. 3.25, vierde lid onderdeel a. in samenwerking met artikel 3.24 lid 2 Wnb. AmvB: Artikel 3.10 Bnb

⁷⁷ Op basis van Wet natuurbescherming, art. 3.25, eerste lid, in samenwerking met artikel 3.18 eerste lid Wnb.

⁷⁸ Op grond van artikel 3.18 eerste lid Wnb in samenwerking met artikel 3.18 vierde lid Wnb, en artikel 3.26 eerste lid onder d 3°. en 4°. Wnb, en in samenwerking met artikel 3.25 eerste lid van de Wnb.

⁷⁹ Bnb, art. 1.3, eerste lid

De Wet natuurbescherming biedt een passieve bescherming aan dier- en plantensoorten. Deze bescherming komt tot uitdrukking in een algemeen landelijk verbodsstelsel. Exoten behoren tot de niet in Nederland in het wild levend dieren, en vallen daardoor niet onder de bescherming van de Wnb.

Wij kunnen opdracht verlenen aan personen om de populatie exoten te beperken. Wij kunnen opdracht en ontheffing verlenen tot het gebruik van middelen en methoden voor het vangen en doden van exoten. Een opdracht en ontheffing worden uitsluitend verleend, indien:⁸²

In geval van vogels:

- 1°. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- 2°. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- 3°. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren, of
- 4°. ter bescherming van flora en fauna;

In het geval van zoogdieren:

- 1°. in het belang van de bescherming van de wilde flora en fauna en van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- 2°. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden en wateren en andere vormen van eigendom, of
- 3°. in het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid of om andere dwingende redenen van groot openbaar belang, of
- 4°. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, industrieterreinen of begraafplaatsen,
- 5°. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren, en
- 6°. in het algemeen belang.

In artikel 3.18 Wnb staat dat wij aan faunabeheereenheden of wildbeheereenheden, aan andere samenwerkingsverbanden van personen, of aan personen opdracht kunnen geven om, de omvang van een bij de opdracht aangeduide populatie van exoten, te beperken als dat nodig is om de onderscheidenlijke redenen, genoemd in artikel 3.3 artikel vierde lid, artikel 3.8 vijfde lid Wnb en artikel 3.10 tweede lid. Onder de Flora- en faunawet was dit een 'aanwijzing'.

De Minister wijst volgens artikel 3.19 eerste lid Wnb soorten invasieve exoten aan die in het belang van de bescherming van de wilde flora, de wilde fauna of de instandhouding van natuurlijke habitats worden bestreden. In bijlage 10 behorende bij artikel 3.30a van de Regeling natuurbescherming staan de aangewezen soorten invasieve exoten waarvan Gedeputeerde staten zijn belast met het uitvoeren in hun provincie van uitroeingsmaatregelen.⁸³

Het betreft dan soorten invasieve exoten als bedoeld in artikel 17 van de Verordening invasieve uitheemse soorten, beheersmaatregelen als bedoeld in artikel 19 van de Verordening invasieve uitheemse soorten, ten aanzien van bij ministeriële regeling aangewezen uitheemse invasieve soorten (bijlage 10 Rnb) die worden genoemd op de Unielijst, bedoeld in artikel 4 van de Verordening invasieve uitheemse soorten.⁸⁴

In artikel 3.25 eerste lid van de Wet natuurbescherming staat dat bij het geven van een opdracht de middelen aangewezen moeten worden die voor het vangen en doden van dieren mogen worden gebruikt. Het geweer is een dodingsmiddel.

⁸⁰ Titel 3.3 en 3.5 Besluit natuurbescherming

⁸¹ Titel 3.5 Regeling natuurbescherming

⁸² Artikel 3.18 vierde lid Wnb in samenwerking met artikel 3.18 eerste lid Wnb, en in samenwerking met artikel 3.17 eerste lid onderdelen a, b en c Wnb.

⁸³ Artikel 3.31 en artikel 3.32 lid 1 Bnb

⁸⁴ Artikel 3.32 lid 1 Bnb

De Wet natuurbescherming geeft in artikel 3.26 eerste lid onder d³ aan dat voor de uitvoering van een opdracht ex. artikel 3.18 het geweer gebruikt mag worden.

De Wet natuurbescherming geeft in artikel 3.26 derde lid aan dat wij een *ontheffing* van het verbod op het gebruik van specifieke munitie (artikel 3.26, tweede lid onder b Wnb) kunnen verlenen indien ook rekening wordt gehouden met belangen van veiligheid, volksgezondheid, welzijn en milieu.

Er mag ook met ontheffing in de nachtperiode geschoten worden met behulp van het geweer met een instrument er aan of op om in de nacht te schieten.⁸⁵ Er mag een ontheffing gegeven worden om het geweer met een geluiddemper erop te gebruiken.⁸⁶ Er mag ook ontheffing gegeven worden om het geweer te gebruiken op gronden niet zijnde een jachtveld.⁸⁷ Er mag ook ontheffing gegeven worden om het geweer te gebruiken binnen de bebouwde kom of op terreinen als bedoeld in artikel 3.21, derde lid, van de wet.⁸⁸

In artikel 3.25 eerste lid van de Wnb staat dat bij het geven van een opdracht de middelen aangewezen moeten worden die voor het vangen en doden van dieren (exoten) mogen worden gebruikt.

In titel 3.3 van het Bnb worden de middelen en methoden aangewezen voor het vangen en doden van dieren. In artikel 3.9 zijn de middelen, methoden en installaties aangewezen voor het vangen en doden van vogels.

Artikel 3.24 eerste lid sub 2 geeft aan dat het verboden is zich buiten gebouwen te bevinden met bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middelen (art. 3.10 Rnb) die geschikt zijn voor het doden of vangen van dieren, of met materialen ter onmiddellijke vervaardiging van die middelen, indien redelijkerwijs moet worden aangenomen dat die middelen of materialen zullen worden gebruikt voor het doden of vangen van dieren. In artikel 3.10 van de Rnb worden de middelen aangewezen voor het vangen en doden van dieren die aangewezen personen alleen met een opdracht onder zich mogen hebben buiten een gebouw.

Artikel 3.39 van de Wet natuurbescherming geeft aan dat het verboden is invasieve exoten behorende tot bij algemene maatregel van bestuur aangewezen soorten (bijlage 10 Rnb), of eieren van deze exoten te verhandelen of in bezit te hebben. In artikel 3.18 derde lid Wnb staat dat Gedeputeerde staten kunnen bepalen wat met de ingevolge het eerste lid bemachtigde dieren gebeurt.

A4.2 Provinciaal beleid

Op 24 november 2020 hebben wij de 'provinciale aanpak invasieve exoten' vastgesteld. Dit rapport heeft de titel 'Aanpak Invasieve exoten Overijssel'.⁸⁹

Ook stemden wij in met het uitwerken van een opdracht voor de bestrijding van een vastgesteld aantal soorten invasieve exoten op basis van het rapport 'Aanpak Invasieve exoten Overijssel'.⁹⁰

Wij geven in de 'Aanpak invasieve exoten Overijssel' aan dat een opdracht aan de Faunabeheereenheid en speciaal daarvoor aangewezen BOA's (interventieteam) verstrekt wordt. In de 'Aanpak invasieve exoten Overijssel' is aangegeven welke invasieve exoten (zoogdieren en vogels) er bestreden dienen te worden.⁹¹ In de opdracht aan het interventieteam kan worden bepaald dat de uitvoerders toegang hebben tot gronden van derden, zo nodig met behulp van de sterke arm, conform de Wet natuurbescherming.⁹²

⁸⁵ Wij verlenen ontheffing op grond van artikel 3.26 lid 3 van de Wnb de verbodsbepalingen in artikel 3.26 lid 2 sub a. van de Wnb, in samenhang met het Besluit natuurbescherming artikel 3.13 lid 4

⁸⁶ Wij verlenen ontheffing op grond van artikel 3.26 lid 3 van de Wnb de verbodsbepalingen in artikel 3.26 lid 2 sub a. van de Wnb, in samenhang met het Besluit natuurbescherming artikel 3.13 lid 4

⁸⁷ Op grond van artikel 3.26 derde lid Wnb jo. artikel 3.26 eerste lid sub b

⁸⁸ Wij verlenen ontheffing op grond van artikel 3.26 lid 3 van de Wnb de verbodsbepalingen in artikel 3.26 lid 2 sub a. van de Wnb, in samenhang met het Besluit natuurbescherming artikel 3.16 lid 1 sub b

⁸⁹ Ons kenmerk: 2020/0314606

⁹⁰ De 'Aanpak invasieve exoten Overijssel' geeft richting aan het provinciale beleid. We scheppen duidelijkheid over de uitgangspunten, strategie, te bestrijden soorten, prioritering in aanpak, verantwoordelijkheden, taken en het financiële kader.

⁹¹ 'Aanpak invasieve exoten Overijssel' (blz. 9 en bijlage 5 op blz. 33)

⁹² 'Aanpak invasieve exoten Overijssel' (Bijlage 5, blz. 33)

In de 'Aanpak invasieve exoten Overijssel' wordt ook aangegeven welke soort door de jagers via de Faunabeheereenheid Overijssel in Overijssel bestreden kunnen worden. Het betreft dan de Nijlgans (Alopochen aegyptiacus).⁹³

B TOETSING

B1 Inhoudelijke beoordeling

B1.1 Uitgangspunten opdracht/ontheffing

De Wnb geeft aan dat de minister soorten invasieve exoten aanwijst die in het belang van de bescherming van de wilde flora, de wilde fauna of de instandhouding van natuurlijke habitats dient te worden bestreden. De door de minister aangewezen soorten zijn vermeld in bijlage 10 van de Rnb. Gedeputeerde staten dienen volgens de Wnb er zorg voor te dragen dat in hun provincie het aantal van de invasieve exoten die vermeld zijn in bijlage 10 van de Rnb, zoveel mogelijk wordt teruggebracht.

Op 24 november 2020 hebben wij ingestemd met het voorstel tot opstellen van een opdracht voor bestrijden van invasieve exoten.⁹⁴ Het betreft dan een opdracht op grond van artikel 3.18 in samenhang met artikel 3.19 van de Wet natuurbescherming (Wnb). In de 'Aanpak Invasieve exoten Overijssel'⁹⁵ waar wij op 24 november 2020 hebben ingestemd staat een overzicht van invasieve exoten (zoogdieren en vogels) die bestreden moet worden. In bijlage 5 van de 'Aanpak Invasieve exoten Overijssel' staat een overzicht van exoten dat bestreden moet worden (zie tabel hieronder).⁹⁶ Alle invasieve exoten (vogels en zoogdieren) die vermeld zijn in bijlage 10 van de Rnb staan ook in bijlage 5 van de 'Aanpak Invasieve exoten Overijssel'.

Zoogdieren	Bestrijder: Aangewezen BOA's	Bestrijder: Fauna- beheer eenheid (jagers)⁹⁷
Indische mangoeste (Herpestes javanicus)	X	
Rode neusbeer (Nasua nasua)	X	
Wasbeer (Procyon lotor)	X	
Wasbeerhond (Nyctereutes procyonoides)	X	
Amerikaanse nerts (Neovison vison)	X	
Amerikaanse voseekhoorn (Sciurus niger)	X	
Grijze eekhoorn (Sciurus carolinensis)	X	
Amerikaanse rode eekhoorn (Tamiascirus hudsonicus)	X	
Pallas' eekhoorn (Callosciurus erythraeus)	X	
Siberische grondeekhoorn (Tamias sibiricus)	X	
Muntjak (Muntiacus reevesi)	X	
Sikahert (Cervus nippon)	X	
Vogels		
Heilige ibis (Threskiornis aethiopicus)	X	
Nijlgans (Alopochen aegyptiacus)	X	X
Rosse stekelstaart (Oxyura jamaicensis)	X	
Huiskraai (Corvus splendens)	X	
Treurmaina (Acridotheres tristis)	X	

⁹³ 'Aanpak invasieve exoten Overijssel' (blz. 19)

⁹⁴ Besluitenlijst Vergadering Gedeputeerde Staten van Overijssel op 24 november 2020

⁹⁵ 'Aanpak invasieve exoten Overijssel', bijlage 5. Ons kenmerk: 2020/0314606

⁹⁶ 'Aanpak invasieve exoten Overijssel' (blz. 33)

⁹⁷ Voor alle soorten ook die niet actief door de FBE bestreden worden geldt een monitoringstaak voor Faunabeheereenheid. Dit houdt in dat waarnemingen aan de provincie doorgeven dienen te worden.

Voor de Wasbeer en Wasbeerhond wordt in het plan 'Aanpak Invasieve exoten Overijssel' nog aanvullend vermeld dat afschot enkel gedurende de dagperiode met een meldingsplicht dient te gebeuren. In de nachtperiode mogen Wasbeer en Wasbeerhond enkel levend gevangen worden met behulp van een vangkooi.

De 'Aanpak Invasieve exoten Overijssel' staan de exoten die bestreden kunnen worden door het specialistische interventieteam (aangewezen BOA's: zie bijlage II bij deze opdracht) en door jachtaktehouders van alle WBE's in Overijssel die daarvoor gemachtigd worden door de Faunabeheereenheid Overijssel. De soorten en aangewezen bestrijders staan opgesomd in de bovenstaande tabel.

B1.2 Toetsing (dreigende) schade

De belangen waaronder wij een opdracht en ontheffing kunnen verlenen voor het doden van exoten met behulp van het geweer staan in:

- artikel 3.17, eerste lid sub a 3°; én,
- artikel 3.17, eerste lid sub a 4°; én,
- artikel 3.17, eerste lid sub b 1°;. én,
- artikel 3.17, eerste lid sub b 2°.

De belangen zijn:

- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren.
- ter bescherming van flora en fauna.
- in het belang van de bescherming van de wilde flora en fauna en van de instandhouding van de natuurlijke habitats.
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden en wateren en andere vormen van eigendom.

Op de website van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) van het Ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit staat per invasieve exoot 'factsheet' of een 'risicosanalyserapport' waarin de hoeveelheid schade aan biodiversiteit, economie en volksgezondheid wordt vermeld.⁹⁸ De in het geding zijnde belangen zijn in de 'factsheets' en 'risicosanalyserapporten' met wetenschappelijk onderzoek onderbouwd.⁹⁹

Wij vinden het aannemelijk aangetoond dat de genoemde belangen in het geding zijn.

B1.3 Toetsing treffen van preventieve maatregelen

Het treffen van preventieve maatregelen is vanuit de Wnb niet noodzakelijk.¹⁰⁰

B1.4 Toetsing gunstige staat van instandhouding

Het toetsen van de gunstige staat van instandhouding is vanuit de Wnb niet noodzakelijk.¹⁰¹

B1.5 Toetsing provinciaal beleid

Op 24 november 2020 hebben wij de 'provinciale aanpak invasieve exoten' vastgesteld. Dit rapport heeft de titel 'Aanpak Invasieve exoten Overijssel'.¹⁰²

Ook stemden wij in met het uitwerken van een opdracht voor de bestrijding van een vastgesteld aantal soorten invasieve exoten op basis van het rapport 'Aanpak Invasieve exoten Overijssel'.¹⁰³

⁹⁸ <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/risicobeoordelingen-soorten>

⁹⁹ Wij verwijzen naar de 'factsheets': <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten> en de risicosanalyse-rapporten op de website van het NVWA: (<https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/risicobeoordelingen-soorten>).

¹⁰⁰ Artikel 3.18 lid 1 in samenwerking met artikel 3.18 lid 4 geven aan dat: de artikelen 3.3, vierde en vijfde lid, 3.8, vijfde lid, en 3.10, tweede lid, niet van toepassing zijn op de opdracht.

¹⁰¹ Artikel 3.18 lid 1 in samenwerking met artikel 3.18 lid 4 geven aan dat: de artikelen 3.3, vierde en vijfde lid, 3.8, vijfde lid, en 3.10, tweede lid, niet van toepassing zijn op de opdracht.

¹⁰² Ons kenmerk: 2020/0314606

Deze opdracht en ontheffing is in lijn met de 'Aanpak Invasieve exoten Overijssel'.

B1.6 Toetsing gebruikte middelen, installaties en methoden, en tijd en plaats

Aangewezen BOA's

Wij geven **opdracht** aan een geselecteerde groep personen (zie bijlage II van dit besluit) voor het beperken van de omvang van de populatie exoten in Overijssel met het geweer.¹⁰⁴ De personen in bijlage II zijn geselecteerd op de volgende criteria:

- de persoon is jachtaktehouder en bevoegd opsporingsambtenaar (BOA);
- de persoon is in professioneel dienstverband;¹⁰⁵
- de persoon heeft ervaring met schieten van grof wild;
- de persoon is een 'gekwalificeerd persoon'¹⁰⁶ (opgeleid in het herkennen van diersoorten).

Om de geselecteerde groep personen (zie bijlage II) in de mogelijkheid te stellen de aangewezen exoten zoveel mogelijk in aantal terug te brengen, moet zij daartoe de maximale mogelijkheden krijgen om hun taak efficiënt en effectief uit te voeren. Dit houdt onder andere in dat zij toestemming krijgen om gronden te kunnen betreden zonder toestemming van derden, en instrumenten mogen gebruiken die het schieten in de nachtperiode mogelijk maken, en met een geluiddemper op het geweer.

Voor de **uitvoering van de opdracht wijzen wij de volgende vangmiddelen en -methoden aan** die gebruikt mogen worden:¹⁰⁷

- Geweren;
- honden, niet zijnde lange honden;
- kastvallen;
- vangkooien;
- het vangen of doden met gebruikmaking van een middel waarmee lokgeluiden kunnen worden gemaakt;
- het vangen of doden met gebruikmaking van lokvoer;

Wij geven **ontheffing** aan de geselecteerde personen in bijlage II van dit besluit om de volgende middelen **buiten gebouwen onder zich te hebben**,¹⁰⁸ en mag gebruiken om exoten te bestrijden:¹⁰⁹

- vallen;
- vangkooien.

Wij geven de geselecteerde personen (bijlage II) krijgen voor **het uitvoeren van deze opdracht** (het naspeuren en doden van exoten genoemd in bovenstaande tabel), toegang tot gronden van derden zonder dat de toestemming van de grondgebruiker en/of grondeigenaar voor het betreden van hun gronden nodig is. Hierbij hebben de geselecteerde personen toegang tot alle gronden binnen het grondgebied van de provincie Overijssel, zo nodig met behulp van de sterke arm.¹¹⁰

¹⁰³ De 'Aanpak invasieve exoten Overijssel' geeft richting aan het provinciale beleid. We scheppen duidelijkheid over de uitgangspunten, strategie, te bestrijden soorten, prioritering in aanpak, verantwoordelijkheden, taken en het financiële kader.

¹⁰⁴ Op grond van artikel 3.18 eerste lid Wnb in samenwerking met artikel 3.18 vierde lid Wnb, en artikel 3.26 eerste lid onder d 3°. en 4°. Wnb, en in samenwerking met artikel 3.25 eerste lid van de Wnb.

¹⁰⁵ Het betreft BOA's in domein II (bezig houden met natuur en milieu), belast met de handhaving van de Wnb, en in actieve loondienst hiervoor bij een werkgever.

¹⁰⁶ Een persoon met een jachtakte.

¹⁰⁷ Artikel 3.25 eerste lid van de Wnb.

¹⁰⁸ Op basis van Wet natuurbescherming, art. 3.25, vierde lid onderdeel a. in samenwerking met artikel 3.24 lid 2 Wnb. AmvB: Artikel 3.10 Bnb

¹⁰⁹ Op basis van Wet natuurbescherming, art. 3.25, eerste lid, in samenwerking met artikel 3.18 eerste lid Wnb.

¹¹⁰ Op grond van artikel 3.18 tweede lid sub b Wnb

Wij geven **onthefing** aan de geselecteerde personen (bijlage II) om invasieve exoten genoemd in bovenstaande tabel in heel Overijssel met gebruikmaking van het geweer in de dagperiode, en met gebruikmaking van het geweer met een kunstmatige lichtbron, een voorziening om de prooi te verlichten, een vizier met beeldomzetter, een elektronische beeldversterker of enig ander instrument om in de nacht te schieten¹¹¹ tussen zonsondergang en zonsopkomst.¹¹² Wij geven ook onthefing om het geweer te gebruiken op gronden niet zijnde een jachtveld.¹¹³ Wij geven ook onthefing om het geweer te gebruiken binnen de bebouwde kom of op terreinen als bedoeld in artikel 3.21, derde lid, van de wet.¹¹⁴ Wij geven ook onthefing om met een geluiddemper op het geweer te schieten.¹¹⁵

De Europese verordening (1143/2014)¹¹⁶ geeft in artikel 17 aan dat er een verplichting tot het uitvoeren van uitroeiingsmaatregelen is, die als doel hebben om de populatie van de desbetreffende invasieve exoot volledig en permanent te verwijderen. Ook geeft de verordening in artikel 19 aan dat er beheermaatregelen getroffen dienen te worden, waarmee de gevolgen van de aanwezigheid van deze exoten tot een minimum beperkt worden. Deze beheersmaatregelen zijn gericht op het uitroeien, indammen of beheersen van de populaties van invasieve exoten.

Om deze door de Europese verordening verplichte doelstellingen effectief en efficiënt uit te kunnen voeren dienen alle wettelijk toegestane middelen en methoden voor populatiebeheer mogelijk gemaakt te worden. Om te borgen dat gevangen dieren niet onnodig lijden hebben wij randvoorwaarden bij de inloopvallen in voorschriften vastgelegd.

Geen toestemming eigenaar nodig om gronden te betreden

De aangewezen BOA's krijgen toestemming om gronden te kunnen betreden zonder toestemming van derden. Het kan voorkomen dat invasieve exoten zich bevinden op gronden van derden waarvan de grondgebruiker en/of grondeigenaar geen toestemming aan een jager wil geven om die gronden te betreden en aan populatiebeheer te doen (natuurgebieden).

Toetsing middelen

De aangewezen BOA's krijgen ook onthefing om het geweer te gebruiken op gronden niet zijnde een jachtveld of binnen de bebouwde kom. Het kan voorkomen dat invasieve exoten zich bevinden op gronden die geen jachtvelden zijn als bedoeld in de Wnb, of binnen de bebouwde kom.

De aangewezen BOA's krijgen ook onthefing om het geweer te gebruiken tussen zonsondergang en zonsopkomst met een hulpmiddel op het geweer om in de nacht te kunnen zien. Enkele soorten exoten zoals de Muntjak¹¹⁷ en het Sikahert¹¹⁸ zijn nacht actieve dieren die alleen 's nachts de dekking van het struikgewas verlaten. Het is daarom noodzakelijk, om in de nachtperiode het geweer met een hulpmiddel (bv. nachtzichtkijker) te gebruiken waarmee de BOA's ook in de nachtperiode het dier goed onder schot kunnen krijgen.

Als uitzondering op het schieten in de nachtperiode gelden de Wasbeer en Wasbeerhond. In de nachtperiode mogen Wasbeer en Wasbeerhond enkel levend gevangen worden met behulp van een vangkooi. Dit om uit te sluiten dat abusievelijk een das in de nachtperiode geschoten wordt in plaats van een Wasbeer of Wasbeerhond.

De aangewezen BOA's krijgen ook onthefing om met een geluiddemper op het geweer te schieten. Om de overlast door een gewerschot in de dag- of nachtperiode voor mensen en dieren te verminderen is

¹¹¹ Wij verlenen onthefing op grond van artikel 3.26 lid 3 van de Wnb de verbodsbepalingen in artikel 3.26 lid 2 sub a. van de Wnb, in samenhang met het Besluit natuurbescherming artikel 3.13 lid 4

¹¹² Wij verlenen onthefing op grond van artikel 3.26 lid 3 van de Wnb de verbodsbepalingen in artikel 3.26 lid 2 sub a. van de Wnb, in samenhang met het Besluit natuurbescherming artikel 3.16 lid 1 sub a

¹¹³ Op grond van artikel 3.26 derde lid Wnb jo. artikel 3.26 eerste lid sub b

¹¹⁴ Wij verlenen onthefing op grond van artikel 3.26 lid 3 van de Wnb de verbodsbepalingen in artikel 3.26 lid 2 sub a. van de Wnb, in samenhang met het Besluit natuurbescherming artikel 3.16 lid 1 sub b

¹¹⁵ Wij verlenen onthefing op grond van artikel 3.26 lid 3 van de Wnb de verbodsbepalingen in artikel 3.26 lid 2 sub a. van de Wnb, in samenhang met het Besluit natuurbescherming artikel 3.13 lid 4

¹¹⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX%3A32014R1143&from=NL>

¹¹⁷ <https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten/muntjak>

¹¹⁸ <https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten/sikahert>

het gebruik van een geluiddemper noodzakelijk. Om verstoring door het schieten in natuurgebieden te verminderen is het gebruik van een geluiddemper noodzakelijk.

De aangewezen BOA's mogen ook voor de uitvoering van de opdracht de bovengenoemde vangmiddelen en -methoden gebruiken. Om effectief en efficiënt het aantal invasieve exoten in Overijssel terug te kunnen brengen, zoals de Europese verordening (1143/2014)¹¹⁹ vereist is naast het gebruik van het geweer, het ook noodzakelijk de andere bij wet toegestane vangmiddelen en -methoden toe te staan.

Om de voortgang van de bestrijding van de invasieve exoten in Overijssel te kunnen monitoren, dienen de geselecteerde BOA's en de jagers namens de FBE, nadat zij gebruik hebben gemaakt van de opdracht en ontheffing, niet alleen het aantal geschoten dieren in het faunaregistratie systeem (FRS) in te voeren, maar ook het totaal aantal dieren (het aantal niet geschoten exoten) dat gezien werd tijdens het gebruik van de opdracht en ontheffing. De gegevens die de monitoring opleveren dienen als input voor de verplichte rapportage van ons aan de Minister.¹²⁰

Het Sikahert mag alleen geschoten worden met geweren met ten minste één getrokken loop en kogelpatronen van een kaliber van ten minste 6,5 millimeter voor getrokken loop waarvan de trefenergie ten minste 2.200 Joule op 100 meter afstand van de loopmond bedraagt.¹²¹ Het Sikahert is in grootte vergelijkbaar met een Edelhert. Om er voor te zorgen dat er geen onnodig lijden ontstaat bij het doden van de Sikahert wordt deze minimale configuratie van het geweer voorgeschreven in voorschrift 6.

Het Muntjak mag alleen geschoten worden geweren met ten minste één getrokken loop en kogelpatronen voor getrokken loop waarvan de trefenergie ten minste 980 Joule op 100 meter afstand van de loopmond bedraagt.¹²² Het Muntjak is in grootte vergelijkbaar met het Ree. Om er voor te zorgen dat er geen onnodig lijden ontstaat bij het doden van de Muntjak wordt deze minimale configuratie van het geweer voorgeschreven in voorschrift 7.

Faunabeheereenheid/jagers

Wij verlenen de Faunabeheereenheid Overijssel **opdracht** voor het doden van de **Nijlgans** met het geweer op gronden gelegen binnen de provincie Overijssel.¹²³

Wij verlenen **ontheffing** voor de beheermaatregel afschot van een uur voor zonsopgang tot een uur na zonsondergang.¹²⁴

Het beoogde doel van schieten in een deel van de nachtperiode is het efficiënter van de opdrachtmogelijkheden gebruik te maken. Nijlganzen beginnen namelijk al een uur voor zonsopkomst op de percelen met schadegevoelige gewassen te foerageren, en gaan ook na zonsondergang door met foerageren.

Algemeen

Wij bepalen dat het vervoer, bezit en handel van de gedode invasieve exoten die met behulp van deze opdracht bemachtigd zijn, toegestaan is. Het is ook toegestaan om bemachtigde dieren of delen daarvan in het veld te deponeren.¹²⁵

¹¹⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX%3A32014R1143&from=NL>

¹²⁰ Artikel 3.30a van de Rnr geeft aan dat: "Gedeputeerde staten brengen uiterlijk op 1 juni 2019, en daarna telkens na zes jaar aan de Minister een rapportage uit over de uitvoering van de maatregelen, bedoeld in artikel 3.32, eerste lid, van het Besluit natuurbescherming, ten aanzien van de in bijlage 10 genoemde soorten." En "Deze rapportage bevat informatie voor het gehele provinciale grondgebied over: de aard en de doeltreffendheid van de op grond van artikel 3.32, eerste lid, van het Besluit natuurbescherming genomen maatregelen, alsmede de gevolgen van deze maatregelen voor niet-doelsoorten."

¹²¹ Artikel 3.13 Bnb in samenwerking met artikel 3.15 lid 1b Bnb

¹²² Artikel 3.13 Bnb in samenwerking met artikel 3.15 lid 1a Bnb

¹²³ Op grond van artikel 3.18 eerste lid Wnb in samenwerking met artikel 3.18 vierde lid Wnb, en artikel 3.26 eerste lid onder d 3°. en 4°. Wnb, en in samenwerking met artikel 3.25 eerste lid van de Wnb.

¹²⁴ Op basis van art. 3.26 lid 3 van de Wnb, de verbodsbepalingen in artikel 3.26 lid 2 sub a. van de Wnb, in samenhang met het Besluit natuurbescherming artikel 3.16 lid 1 sub a

¹²⁵ Artikel 3.39 van de Wet natuurbescherming geeft aan dat het verboden is invasieve exoten behorende tot bij algemene maatregel van bestuur aangewezen soorten (bijlage 10 Rnb), of eieren van deze exoten te verhandelen of

B1.7 Eindconclusie toetsing

De opdracht en ontheffing van de verbodsbepalingen voor genoemde invasieve exoten kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend.

B1.8 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb.¹²⁶ De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving. Ook dient eenieder bij het gebruik van middelen voor het vangen en doden van dieren te voorkomen dat het dier onnodig lijdt¹²⁷.

C Slotconclusie

De opdracht en ontheffing kunnen verleend worden omdat (mogelijke) ernstige schade door genoemde invasieve exoten aan gewassen en veehouderijen en flora en fauna duidelijk is aangetoond.

Aan de opdracht en ontheffing zijn voorschriften verbonden.

in bezit te hebben. In artikel 3.18 derde lid Wnb staat dat Gedeputeerde staten kunnen bepalen wat met de ingevolge het eerste lid bemachtigde dieren gebeurt.

¹²⁶ Art. 1.11, eerste en tweede lid

¹²⁷ Art. 3.24, eerste lid

BIJLAGE II. geselecteerde groep personen voor exotenbestrijding in Overijssel

BIJLAGE III. Zoogdieren en Vogels op bijlage 10 van de Unielijst¹²⁸

NEDERLANDSE NAAM	WETENSCHAPPELIJKE NAAM
Zoogdieren	
Amerikaanse voseekhoorn	<i>Sciurus niger</i>
Beverrat	<i>Myocastor coypus</i>
Grijze eekhoorn	<i>Sciurus carolinensis</i>
Indische mangoeste	<i>Herpestes javanicus</i>
Muntjak	<i>Muntiacus reevesi</i>
Muskusrat	<i>Muntiacus reevesi</i>
Pallas' eekhoorn	<i>Callosciurus erythraeus</i>
Rode neusbeer	<i>Nasua nasua</i>
Siberische grondeekhoorn	<i>Tamias sibiricus</i>
Wasbeer	<i>Procyon lotor</i>
Wasbeerhond	<i>Nyctereutes procyonoides</i>
Vogels	
Heilige ibis	<i>Threskiornis aethiopicus</i>
Huiskraai	<i>Corvus splendens</i>
Nijlgans	<i>Alopochen aegyptiacus</i>
Rosse stekelstaart	<i>Oxyura jamaicensis</i>
Treurmania	<i>Acridotheres tristis</i>

¹²⁸ Officiële bekendmaking van soorten op de Unielijst op: 3 augustus 2016, 2 augustus 2017, 15 augustus 2019.